

NYHEDSBREV 3 APRIL 2023

Tinyuka - vær modig - er navnet på Kvindenetværket og BiD's nyeste projekt i Rwanda.

Tinyuka handler om kvinder som rollemodeller, om lederskab og socio-økonomisk udvikling gennem ledertræning, VSLA og ABCD:

A – Asset, B - Based, C - Community, D – Development. Altså hvilke ressourcer der allerede er til stede i lokalsamfundet; butikker, marker, skoler mm. Det handler meget om selv-mobilisering – at indse, hvad man kan med det, man har. Projektet omfatter 17 kirker.

Immacule, Lise, Laetitia og Eliada

Der er tilknyttet en projektleder Eliada, en field officer Immacule og 11 Village agents, hvoraf 5 er mænd. Village agents følger spare-lånegrupeerne tæt og tjekker at de følger metoden korrekt. De løser evt konflikter/problemer i grupperne og melder tilbage til Immacule og Eliada.

I ledertræningen deltager 4 kvinder fra hver kirke; 2 der allerede er "ledere" og 2 nye som har vist potentiale for lederskab. De bliver trænet i 6 emner; Self-leadership, Servant-leadership, Coaching og mentoring, ABCD, Leadership theory, og Groups of Hope. De kvinder, der modtager træning, er ansvarlige i hver deres VSLA-gruppe – 68-70 grupper i alt i projektet med 25 personer i hver.

Hver VSLA-gruppe får et startkit bestående af kasse med 3 nøgler, regnskabshæfte, sparebøger, baljer, poser mm. Kittet er et lån, som betales tilbage til projektet ved første "Share-out" efter et år, og på den måde er der råd til nye grupper længere henne i projektet.

I projektet uddeles også frø til køkkenhaver. De grupper der allerede har lært at bruge de særligt vandbesparende runde køkkenhaver bruger den metode, og resten har almindelige køkkenhaver.

Sidst i marts var der 2 dages træning i mentoring og coaching og i ABCD. Jeg skulle stå for den dag, der handlede om mentoring og coaching, og Laetitia fra AEBR skulle stå for ABCD og tolke for mig.

Min svigerfar sagde altid; "hvis man vil lære noget om et emne, skal man bare begynde at undervise i det", så det gjorde jeg. Jeg har ikke beskæftiget mig så meget med mentoring, men med et par intensive forberedelsedage og sparring med Laetitia, fik jeg lavet en hel dags program. Det blev en god dag, og kvinderne tog rigtig godt imod træningen. Vi vekslede mellem oplæg, samtale, gruppesamtale og rollespil.

De var meget lydhøre og koncentrerede og bød aktivt ind undervejs.

For mig var det også spændende at se undervisningen i ABCD, hvor kvinderne sammen med deres village-agenter skulle prøve at kortlægge, hvilke ressourcer, der allerede er i deres lokalområde.

En af grupperne kom frem til; Vi har vand, køkkenhaver, hvor vi kan dyrke grøntsager til eget brug og til salg. Frugt vi kan sælge, brænde vi kan sælge. Dernæst drøftede de; "Hvad gør vi med de ressourcer vi allerede har?" "Hvad er næste skridt?"

Dagens sidste øvelse var "WE CAN" spillet. Her skulle de se på forskellige evner, og så skulle de sortere dem i 3 kategorier

- 1; I can
- 2; I can't but I know someone who can
- 3; I can't and I don't know someone who can.

Formålet med øvelsen var at vise, at man som gruppe har mange flere ressourcer at trække på, end man har som enkeltperson, og at der er mange fordele ved at arbejde sammen som gruppe.

En virkelig god oplevelse at være med til. Jeg glæder mig til den sidste træning, som jeg også skal være med til.

Påskeferie i Danmark

Start april var jeg et smut i Danmark til lidt påskeferie med familien, arbejds møder, et lille kursus og forårstræf i mit eget distrikt i Kvindenetværket. Den første uge foregik mest i sommerhuset i Tversted, hvor vi også havde "feriebarn" et par dage.

Vores "bonus-niece" Promesse fra Rwanda læser lige nu i Italien og kan derfor nemt rejse til Danmark. Hun nød at opleve et meget fladt land, at spise frisk fisk, og at se Muzehe og Mukecuru (aka min Far og Mor) og os alle, ikke mindst min yngste niece Agnes, som 2 gange har besøgt Rwanda og været sammen med Promesse.

Jeg nåede at fejre min fødselsdag med Jep, svigermor og - næsten - alle børn, svigerbørn og børnebørn. Yngsten Søren var i Grønland for at spille til festivalen Arctic Sounds i Sisimiut. Han nåede heldigvis hjem, inden jeg stak af igen. Det var også godt at kramme børnebørnene en ekstra gang og bruge en dag med dem hver. De bliver store og selvstændige drenge - det er en stor glæde at opleve, selvom jeg savner dem utrolig meget i hverdagen!

"For meget liv i soveværelset" 🤩

Lige inden jeg rejste til Dk på påskeferie, gjorde jeg en lidt for spændende oplevelse:

Jeg havde godt tænkt over, at jeg syntes det store skab i soveværelset var mere fugtigt end normalt - og da jeg opdagede svampe, der groede bag mine sko i bunden af skabet og byggeri i rød jord under den ene skuffe, måtte der kigges grundigt efter. Det viste sig at hele sokkelen var invaderet af hvide myrer, som havde bygget bo og gange med rød jord - og dermed også givet grobund for skimmel og svampe!!

Det betød, at skabet skulle have ny bund og bagvæg, og at gulvet skulle hugges op under skabet for at finde stedet, hvor myrerne kom ind.

Der blev arbejdet på højtryk imens jeg var i Danmark, og myrerne blev fjernet og hullet lukket, efter at der var hældt en god slat spildolie ned i myregangene udenfor.

Nu er skabet og gulvet repareret og væggene malet, så denne søndag eftermiddag blev brugt på grundig rengøring og på at rykke tilbage i soveværelset igen, nu forhåbentligt uden selskab af andre end Jep og måske en enkelt lille gekko 🤩 🦎

“Hvad er en “seed multiplier” og en “super-farmer”?”

For ikke at tale om PM - project manager, VA - village agent, EO - extension officer, FO - field officer, VSLA - village savings and loans association og mange flere.

Man lærer mange nye ord og begreber og ikke mindst forkortelser, når man skal lave projektbesøg. Det er et sprog for sig, man skal kende for at læse ansøgningerne og rapporterne, og ind imellem må jeg konsultere projektlederne for at få forklaret, hvad der egentlig står.

I sidste uge havde jeg besøg fra Rwanda; Edouard og volontørerne Jakob og Oline. De skulle med på projektbesøg i to projekter Turime (lad os dyrke) og Dukore (lad os arbejde), som begge handler om fødevarerikkerhed og selv-mobilisering. Det var dejligt med gæster, og vi havde hyggelige dage sammen i huset i Rubura og på vores projektbesøg.

Eric Makarakiza er projektleder i begge projekter, og han er en humørbombe og igangsætter uden lige. Han dansede med, når vi blev modtaget af syngende, dansende og trommende deltagere alle steder, vi kom frem.

I Turime-projektet besøgte vi nogle af deltagerne, som har fået træning i nye dyrkningsmetoder og i “processing” - altså hvordan kan man så bruge/bearbejde en afgrøde ud over bare at sælge den. En af dem er Noella, som efter træning havde besluttet at åbne et bageri og sælge frisk hvedebrød til de små lokale butikker. Hun havde fået et opstartslån igennem spare-lånegruppen, og kan nu hver dag lave et overskud på 20.000 fbu.

Hun havde fået lagt vand ind ved sit hus og købt et fjernsyn.

Hun viste os også sin køkkenhave, som nu forsyner hende med friske grøntsager, så hun ikke skal ud og købe dem. Gennem projektet havde hun fået en gris, som giver gødning til køkkenhave mm, og så hun kan avle smågrise.

Vi mødte også super-farmer og seed-multiplier Salvatore.

En super-farmer er en dygtig landmand, som har modtaget særlig træning, og som nu underviser andre i dyrkningsmetoder og husdyrhold.

I projektet kan deltagerne vælge fra en "basket of options", hvilken én af 3 afgrøder, de vil dyrke. Salvatore havde dyrket 3 hektar med kartofler.

Han har også modtaget træning i at blive seed-multiplier; en der producerer såsæd og gemmer det til salg til næste sæson. En seed-multiplier bliver efter træning certificeret af landbrugsministeriet gennem ONCSS - Office Nationale de Controle et Certification de Semance (Den nationale afdeling for kontrol og certificering af såsæd).

Han havde bygget sit eget lager, hvor læggekartofler lå på reoler i 3 etager. Det var meget imponerende at se.

En der gjorde et helt specielt indtryk var Jeanne på 65 år. Hun lider af parkinsons og har svært ved at gå og ryster meget på hænderne. Hun er gennem projektet med i VSLA og har også modtaget en gris. Den er gennem de sidste år blevet til 49 grise, som hun dels har givet videre til andre i projektet gennem solidaritetsprincippet, men også har kunnet sælge mange af. Derfor ejer hun nu en ko udover en ny gris, geder og får.

"Jeg glemmer aldrig dette projekt og det, det har betydet for mit liv". "Ikke før jeg dør!" sagde hun. Og så var hun simpelthen så glad for at få besøg af en kvinde. Det tænker jeg ikke så meget over til dagligt, men nogle gange gør det en forskel for en ældre dame som Jeanne, at der kommer en kvinde og snakker lidt med hende om livet, om børn og børnebørn osv.

Det var sådan et projektbesøg, som gik lige i hjertet.

Jeg kan ikke nå at skrive her om alt, projekterne arbejder med, men I læse mere om fx Dukore på [Bid I Rwanda](#) hvor Jakob og Oline har lavet en artikel om det. Man kan også se flere billeder og læse mere om, hvad jeg laver i facebookgruppen Baptistkirkens arbejde i Burundi og Rwanda : [BaptistKirkens arbejde i Burundi og Rwanda | Facebook](#)